

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bygglagen och lagen om påvisande av kompetensen hos personer som utför projekterings- eller arbetsledningsuppgifter inom byggande

Inledning

Miljöministeriet ber om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bygglagen och lagen om påvisande av kompetensen hos personer som utför projekterings- eller arbetsledningsuppgifter inom byggande.

Bygglagen (751/2023) och lagändring 897/2024 (RP 101/2024 rd), som kallas korrigeringsserien, trädde i kraft den 1 januari 2025. Dessutom trädde ändringarna 809/2025 och 831/2025 i bygglagen i kraft vid ingången av 2026. Verksamhetsmiljön för byggandet har förändrats kraftigt under de senaste åren och ansökan om bygglov har blivit elektronisk och kraftigt digitaliserad. Nya tillståndstyper, ändringar i tillståndsplikten för byggande och tillstandsbehandling i form av informationsmodeller eller annars maskinläsbar behandling inverkar också på byggnadstillsynsväsendets verksamhetsmiljö. I bygglagen har det också föreskrivits helt nya ansvar och uppgifter som byggnadstillsynsväsendet ska övervaka. Den som påbörjar ett byggprojekt har allt tydligare ansvar för byggprojektet, vilket för sin del minskar byggnadstillsynens ansvar och arbetsmängd i kombination med den elektroniska tillstandsprocessen för byggande.

I bygglagen föreskrivs det om kravet på att projekterare och arbetsledare ska visa sin kompetens för sedvanliga, krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande planerings- och arbetsledningsuppgifter genom ett intyg utfärdat av en aktör som miljöministeriet bemyndigat. Förfarandet för behörighetsintyg trädde i kraft den 1 januari 2025. Lagen om påvisande av kompetensen hos personer som utför projekterings- eller arbetsledningsuppgifter inom byggande (812/2023, *nedanlagen om påvisande av kompetensen*) är en lag som har samband med bygglagen och där det föreskrivs om organ som miljöministeriet har bemyndigat och om behörighetsintyg som dessa har utfärdat. Dessutom föreskrivs det i lagen om erkännande av utländska examina i fråga om yrkeskvalifikationer som förvärvats i EU- eller EES-länder av medborgare i EU- eller EES-länder, när kravet är ett intyg av ett organ enligt bygglagen. Lagen om påvisande av kompetensen innehåller inga bestämmelser i situationer som faller utanför tillämpningsområdet för yrkeskompetenslagen. De gällande bestämmelserna gör det möjligt att erkänna yrkeskvalifikationer och utfärda behörighetsintyg enligt bygglagen endast för medborgare i EU- eller EES-länder som har slutfört sin utbildning i EU- eller EES-länder. Därför kan till exempel finska medborgare som har utbildats utanför EU- eller EES-länder

inte beviljas ett sådant behörighetsintyg enligt bygglagen som är ett krav för arbete i planerings- och arbetsledningsuppgifter enligt bygglagen.

Bakgrund

Propositionen om ändring av bygglagen har samband med skrivningen i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo om att inleda en reform av byggnadstillsynen samt att göra tillståndsprocesserna smidigare och förfarandena i anslutning till dem lättare. I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering har man beslutat att inleda en byggnadstillsynsreform som syftar till att säkerställa att byggnadstillsynsverksamheten i hela Finland har tillräcklig kompetens och servicenivå samt så enhetliga tolkningar som möjligt.

Propositionen i fråga om ändringen av lagen om påvisande av kompetensen hänför sig till målen i Petteri Orpos regeringsprogram, som innehåller flera skrivningar om smidigare erkännande av utländska examina. I enlighet med regeringsprogrammet åtgärdas bristen på kompetent och utbildad arbetskraft med effektiva metoder bl.a. genom att göra erkännandet av utländska examina smidigare och satsa på utbildningar i ursprungslandet samt göra behandlingstiderna för erkännande av examina smidigare.

Målsättningar

I propositionen föreslås det att bygglagens bestämmelser om byggnadsentreprenörstillsyn ändras så att den som påbörjar ett byggprojekt på ansökan kan beviljas tillstånd att övervaka också byggnadsarbetet i ett bostadshus. Syftet med ändringen är att göra myndighetstillsynen över bostadsbyggande smidigare. I propositionen föreslås det att bygglagen ändras så att myndighetssyn under byggnadstiden under vissa förutsättningar också kan genomföras i realtid med hjälp av ett virtuellt tekniskt hjälpmedel. Syftet med detta är att göra genomförandet av myndighetsinspektioner under byggnadstiden smidigare. Det huvudsakliga syftet med propositionen är att i fråga om ändringarna i bygglagen göra det möjligt att lätta upp byggnadstillsynens förfaranden genom att öka möjligheterna för privata aktörer att utöva tillsyn över byggprojekt och tillsyn på distans så att de grundläggande principerna, metoderna eller kvaliteten för tillsynen över byggande inte försämras. Målet är att samordna de flexibla ändringarna i bestämmelserna i bygglagen samtidigt som deras tydlighet och systematik bevaras. Ett ytterligare mål är att öka användningen av byggnadsentreprenörstillsyn i byggprojekt i stället för sedvanlig myndighetstillsyn, dock så att byggnadsentreprenörstillsynens karaktär av en slags egenkontroll för den som påbörjar ett byggprojekt bevaras och byggnadstillsynsmyndigheten fortfarande har prövningsrätt i fråga om beviljande av byggnadsentreprenörstillsyn från fall till fall.

I denna proposition föreslås det också att lagen om påvisande av kompetensen ändras så att det blir möjligt att erkänna yrkeskvalifikationer för medborgare i andra länder än EU- eller EES-länder samt utbildningar som genomförts någon annanstans än i EU- eller EES-länder. Syftet med propositionen är att möjliggöra ansökan om behörighetsintyg och arbete i projekterings- och arbetsledningsuppgifter inom byggande också i fråga om de personer som har avlagt sin examen utanför EU- eller EES-länder eller om de är medborgare i ett annat land än ett EU- eller EES-land. Behörigheten också i situationer som inte omfattas av yrkeskompetenslagen bör fastställas för miljöministeriet eller en aktör som ministeriet bemyndigat och dessutom bör det fastställas vilket förfarande som ska tillämpas i andra

situationer än de som omfattas av tillämpningsområdet för yrkeskompetenslagen. Målet är också att möjliggöra en friare rörlighet för arbetskraften, vilket för sin del stöder tillgången på arbetskraft i projekterings- och arbetsledningsuppgifter inom byggande också med beaktande av eventuella förändringar i sysselsättningsläget i framtiden.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlaatande.fi under fliken Anvisningar> Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlaatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA ärendenummer VN/36538/2024.

Om det är möjligt att använda utlaatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratörskontor per e-post på adressen: kirjaamo.ym@gov.fi eller per post till adressen: PL 35, 00023 Valtioneuvosto. I de utlåtanden som lämnas in till registratörskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/36538/2024. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratörskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod YM075:00/2024). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlaatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlaatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratörskontoret på utlaatande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratörskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vänligen lämna utlåtandet senast den 21.8.2026.

Beredare

Regeringssekreterare Kirsi White, Kirsi.White@gov.fi, +358 295 250 264
Specialsakkungin Tomi Marjamäki, Tomi.Marjamaki@gov.fi, +358 295 250 027

Länkar:

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM075:00/2024> - Hankeikkuna

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2023/812> - Laki rakentamisen suunnittelu- tai työjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2023/751> - Rakentamislaki

Bilagor:

[HE-luonnos rakentamislain ja pätevyyden osoittamislain muuttamisesta 25062026.pdf](#) - Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rakentamislain ja rakentamisen suunnittelu- tai työjohtotehtävissä toimivien pätevyyden toteamisesta annetun lain muuttamisesta

[SV HE-luonnos rakentamislain ja pätevyyden osoittamislain muuttamisesta 24062024.pdf](#) - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bygglagen och lagen om påvisande av kompetensen hos personer som utför projekterings- eller arbetsledningsuppgifter inom byggande

Sändlista:

Aalto-yliopisto
Ahvenanmaan maakuntahallitus
Akaan kaupunki
Akustinen seura ry
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Ammattiliitto Pro
Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Espoon rakennusvalvontavirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Eurofins Expert Services Oy
Evijärven kunta
Finanssiala ry
FISE Oy
Forssan kaupunki

Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin rakennusvalvontavirasto
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Suomen yliopisto
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Joensuun rakennusvalvontavirasto
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Julkisivuyhdistys JSY ry
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän rakennusvalvonta
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta

Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kajaanin ammattikorkeakoulu KAMK
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Karelia-ammattikorkeakoulu
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Kiinteistöyönantajat
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
KIWA Sertifiointi Oy
Kivijärven kunta
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki

Kouvola kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuopion rakennusvalvontavirasto
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kyyjärven kunta
Kärkölan kunta
Kärsämäen kunta
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden kaupunki
Lahden rakennusvalvonta
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin yliopisto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan rakennusvalvontavirasto
Lappeenrannan teknillinen yliopisto LUT
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Lupa- ja valvontavirasto
Luumäen kunta
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK

Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun Ammatikorkeakoulu
Oulun kaupunki
Oulun rakennusvalvontavirasto
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta

Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pietarsaaren kaupunki
Pihtiputaan kunta
Pirkkalan kunta
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Puutuoteteollisuus ry
Pyhtään kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA
Rakennusmestarit ja-insinöörit AMK RKL
Rakennustaiteen Seura ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT
Rakennustietosäätiö RTS
Rakentamisen Laatu RALA ry
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Rovaniemen rakennusvalvontavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki

Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonia-ammattikorkeakoulu
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK
Seinäjoen kaupunki
Senaatti-kiinteistöt
SETI Oy
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen Betoniyhdistys ry
Suomen geoteknillinen yhdistys SGY ry
Suomen Isännöintiliitto ry
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen LVI-liitto SuLVI ry
Suomen maisema-arkkitehtiliitto ry
Suomen omakotiliitto ry
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL
Suomen Yrittäjät
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suunnittelu- ja konsultointiyrietykset SKOL
Svenska Byggmästare- och Ingenjörsförbundet YH i Finland r.f. SBIF
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta

Taivassalon kunta
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry (Talteka)
Tammelan kunta
Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK
Tampereen kaupunki
Tampereen rakennusvalvontavirasto
Tampereen yliopisto
Teknologiateollisuus
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teräsrakenneyhdistys ry
Teuvan kunta
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun rakennusvalvontavirasto
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalán kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan rakennusvalvonta
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Vantaan rakennusvalvontavirasto
Varkauden kaupunki
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vesilaitosyhdistys
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viherympäristöliitto

Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
VVS Föreningen i Finland rf
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ypäjän kunta
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Bygglagen

112 § Myndighetssyn

Era kommentarer om 112 §

119 § Byggherrövervakning

Era kommentarer om 119 §

Lagen om påvisande av kompetensen

1 § Tillämpningsområde

Era kommentarer om 1 §

5 § Konstaterande av motsvarighet för utländska examina inom byggnande

Era kommentarer om 5 §

Andra synpunkter på hela utkastet till regeringsproposition

Ni kan framföra synpunkter på det övriga innehållet i regeringspropositionen

Kauppinen Jyrki
Ympäristöministeriö

White Kirsi
Ympäristöministeriö